ԱԺԲԳ

ՏԵՂԵԿԱՆՔ

ՀՀ 2020թ. պետական բյուջեի նախագծի հիմնական ցուցանիշների վերաբերյալ, ներառյալ 2017-2019թթ.

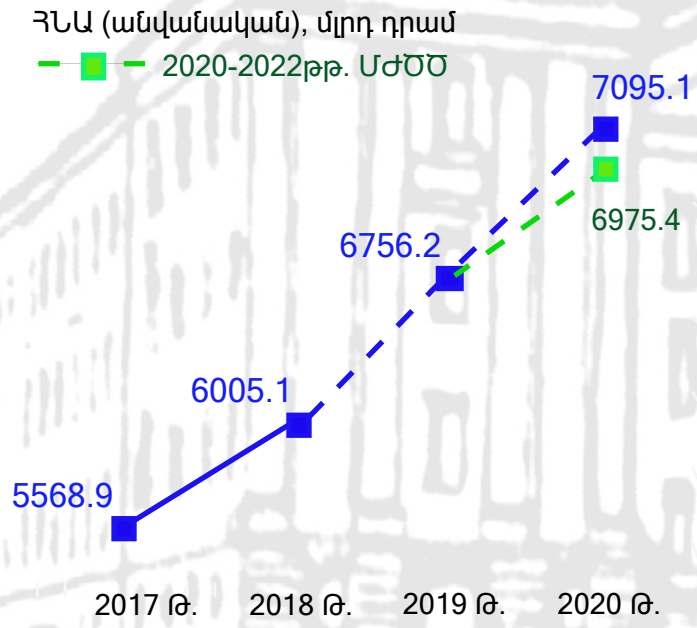

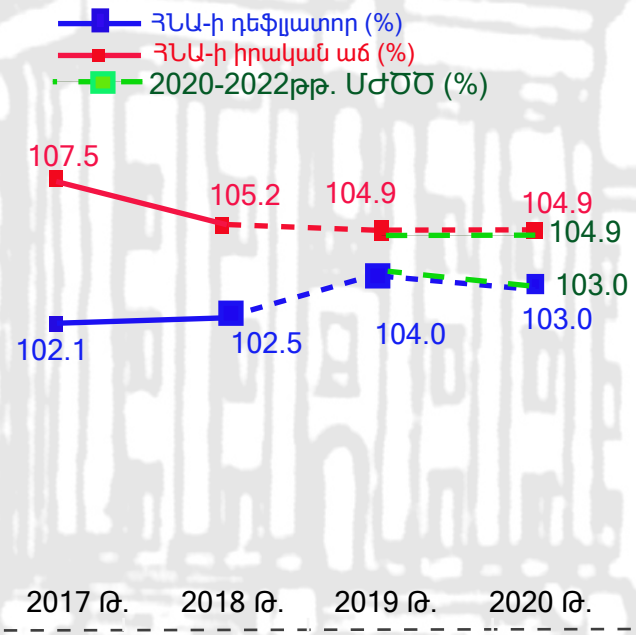

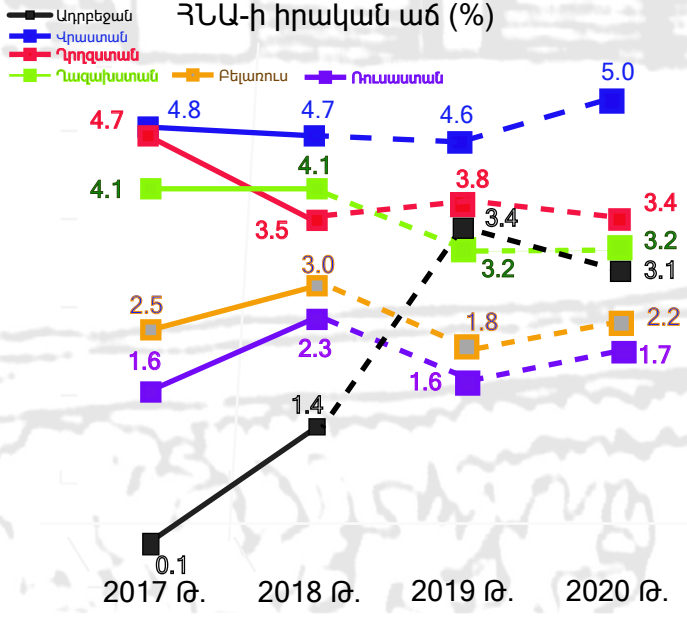

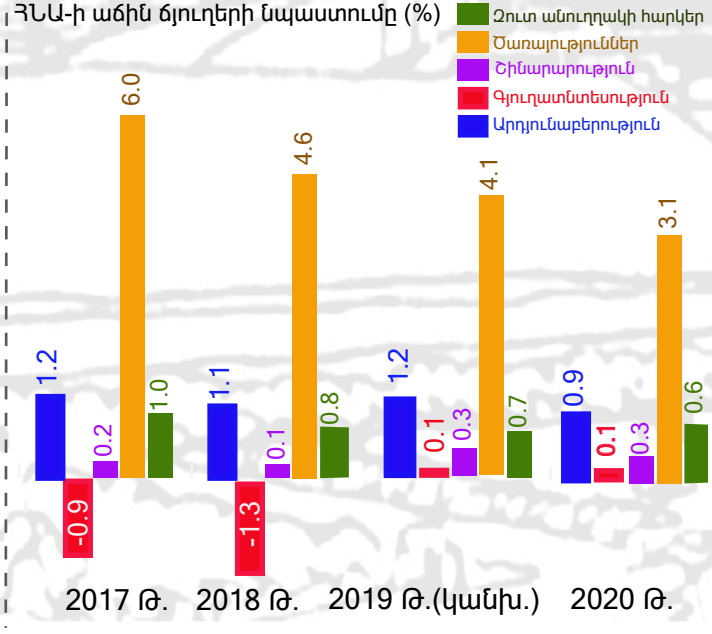

2020 թ. պետական բյուջեի նախագծով. 2020թ. ՀՀ-ում, ՀՆԱ-ի 103% դեֆլյատորի պարագայում, կանխատեսվում է, որ անվանական ՀՆԱ-ն կկազմի 7095.1 մլրդ դրամ՝ 2019 թ. պետական բյուջեով և 2020-2022թթ. միջնաժամկետ ծախսային ծրագրով (ՄԺԾԾ) կանխատեսված համապատասխանաբար՝ 6756.2 մլրդ դրամի և 6975.4 մլրդ դրամի դիմաց: Ինչը նշանակում է, որ 2020 թվականին ՀՆԱ-ն անվանական արտահայտությամբ 2019 թվականի կանխատեսված ցուցանիշը կգերազանցի 5.01 %-ով, իսկ ՄԺԾԾ-ով կանխատեսված ցուցանիշը՝ 1.01 %-ով:

ՀՆԱ-ի իրական աճը կանխատեսվում է 4.9%, այնքան որքան ծրագրված է 2019 թ. պետական բյուջեով (սպասվում է 6.3%) և ՄԺԾԾ-ով: Հատկանշական է, որ Հայաստանի Հանրապետությունը տնտեսական աճի 2020թ. կանխատեսվող ցուցանիշով առաջատար է ԵԱՏՄ գործընկեր-երկրների և Ադրբեջանի հետ համեմատությամբ, իսկ Վրաստանին զիջում է ընդամենը 0.1 տոկոսային կետով: ՀՀ-ում ՀՆԱ-ի 4.9 % իրական աճի պարարգայում, *ՌԴ-ում կանխատեսվում է ՀՆԱ-ի 1.7 % իրական աճ, Բելառուսի Հանրապետությունում՝ ՀՆԱ-ի 2.2 % իրական աճ, Ղազախստանում՝ ՀՆԱ-ի 3.2 % իրական աճ, Ղրղզստանում՝ ՀՆԱ-ի 3.4 % իրական աճ, Ադրբեջանում՝ ՀՆԱ-ի 3.1 % իրական աճ և Վրաստանում՝ ՀՆԱ-ի 5.0 % իրական աճ:

2020 թ. ՀՆԱ-ի աճին տնտեսության ճյուղերի նպաստման տեսանկյունից առաջատար է ծառայությունների ճյուղը 3.1%-այինկետով՝ 2019 թ. կանխատեսվող 4.1 %-ային կետի դիմաց: 2020 թ. ՀՆԱ-ի աճին դրականորեն են նպաստելու նաև արդյունաբերությունը՝ 0.9 %-ային կետ՝ 0.3 %-ային կետով պակաս քան 2019 թ. համար է կանխատեսվում, շինարարությունը՝ 0.3%-ային կետ՝ նույնքան որքան 2019 թ. համար է կանխատեսվում, զուտ անուղղակի հարկերը՝ 0.6 %-ային կետ՝ 0.1 տոկոսային կետով պակաս քան 2019 թ. համար է կանխատեսվում և գյուղատնտեսությունը 0.1 %-ային կետ՝ այնքան որքան 2019 թ. համար է կանխատեսվում:

*Աղբյուրը Արժույթի Միջազգային Հիմնադրամի 2019 թվականի ապրիլ ամսվա Համաշխարհային տնտեսական հեռանկարների զեկույց

ԱԺԲԳ

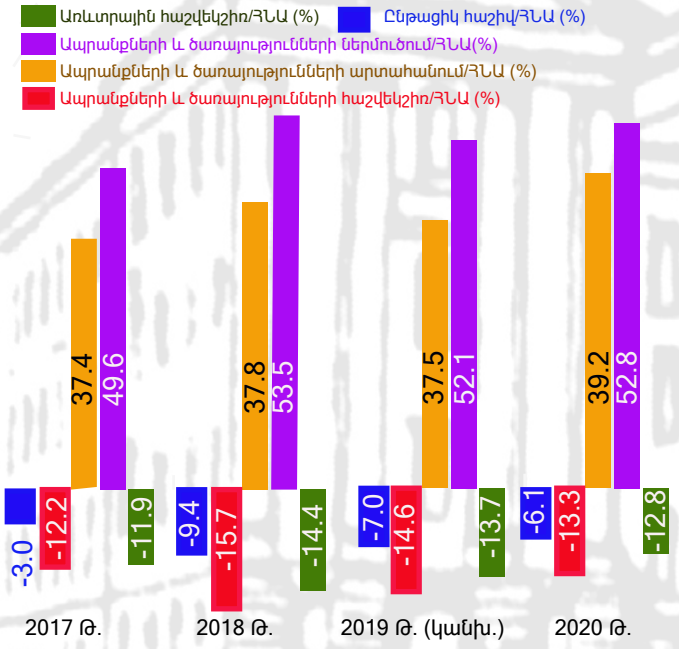

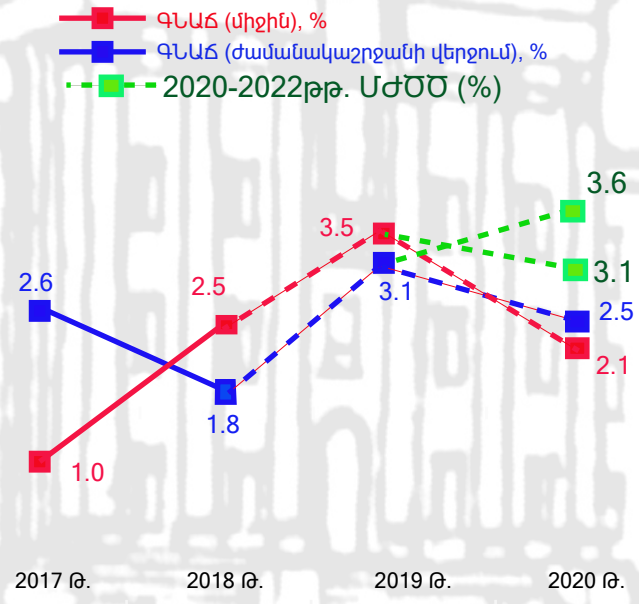

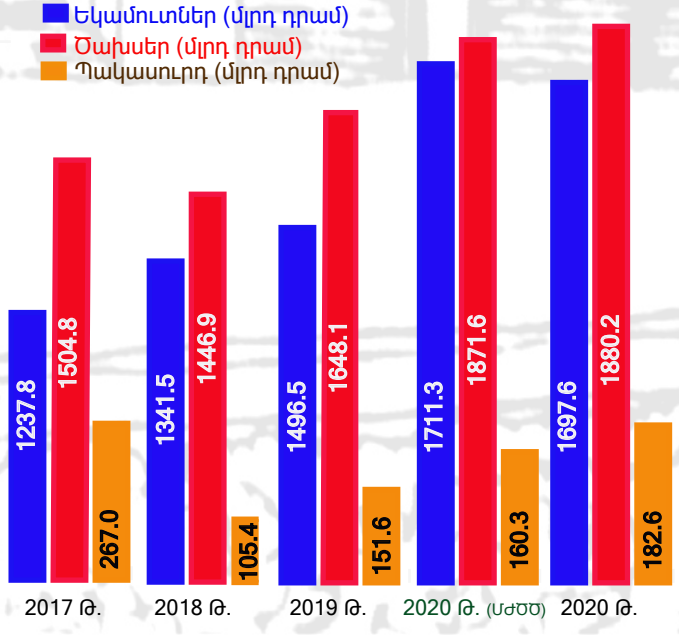

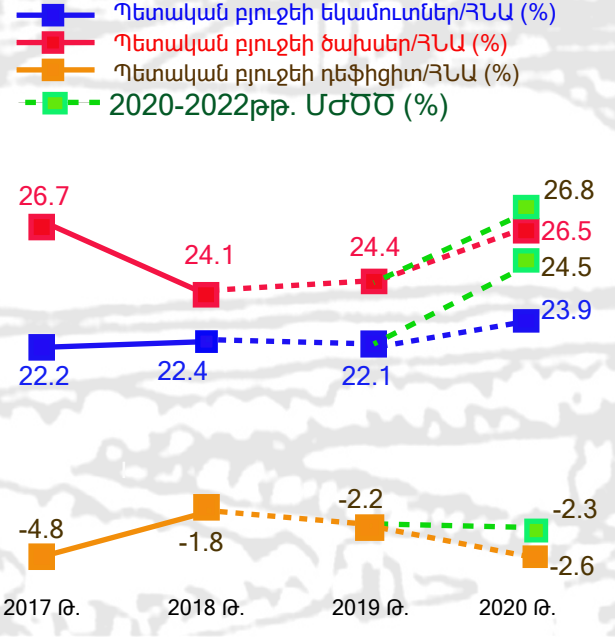

Ապրանքների և ծառայությունների արտահանման կշիռը ՀՆԱ-ում 2020 թ.-ին կանխատեսվում է 39.2%՝ բարելավելով 2019թ. կանխատեսվող ցուցանիշը 1.7 %-ային կետով: Իսկ ապրանքների և ծառայությունների ներմուծման մասնաբաժինը կավելանա 0.7 %-ային կետով և կկազմի ՀՆԱ-ի 52.8%-ը: Արդյունքում ապրանքների և ծառայությունների հաշվեկշիռը ՀՆԱ-ի նկատմամբ, ըստ կանխատեսումների 2020 թ.-ին 2019թ. նկատմամբ կբարելավվի 1.3 %-ային կետով և կկազմի -13.3 %:

2020 թ.-ին՝ 2019թ. համեմատ կբարելավվեն նաև ընթացիկ հաշիվ / ՀՆԱ և առևտրային հաշվեկշիռ / ՀՆԱ ցուցանիշները. Ընթացիկ հաշիվ / ՀՆԱ հարաբերակցությունը 2020 թ. կկազմի -6.1 %՝ 2019 թ. նկատմամբ կբարելավվի 0.9 %-ային կետով, իսկ առևտրային հաշվեկշիռ / ՀՆԱ հարաբերակցությունը կկազմի -12.8 %՝ բարելավելով 2019 թ. կանխատեսվող ցուցանիշը -0.9 %-ային կետով:

Միջին գնաճը 2020 թ.-ին կանխատեսվում է 2.1 %-ի մակարդակում՝ 2019թ. ծրագրված 3.5 %-ի դիմաց, իսկ գնաճը ժամանակաշրջանի վերջում 2020թ.-ին կանխատեսվում է 2.5 %՝ 2019 թվականի՝ 3.1 %-ի դիմաց:

2020 թ. պետական բյուջեի նախագծով եկամուտները կանխատեսվում են 1 տրիլիոն 697.6 մլրդ դրամ, ինչը կազմում է ՄԺԾԾ-ով 2020թ. համար ծրագրվածի 99.2 %-ը և 2019 թ.հաստատված մակարդակի 113.4 %-ը:

2020 թ. պետական բյուջեի նախագծով ծախսերը կանխատեսվում են 1 տրիլիոն 880.2 մլրդ դրամ, ինչը կազմում է ՄԺԾԾ-ով 2020թ. համար ծրագրվածի 100.4 %-ը և 2019 թ. հաստատված մակարդակի 114.1 %-ը:

2020 թ. պետական բյուջեի նախագծով դեֆիցիտը կանխատեսվում է 182.6 մլրդ դրամ, ինչը 13.9 տոկոսով ավել է ՄԺԾԾ-ով 2020թ. համար ծրագրված ցուցանիշից և կազմում է 2019 թ.հաստատված մակարդակի 120.4 %-ը:

2020 թ. պետական բյուջեի եկամուտներ/ՀՆԱ հարաբերակցությունը 2019թ. ծրագրված մակարդակի նկատմամբ կբարելավվի 1.8 %-ային կետով և կկազմի 23.9 %, ինչը սակայն 0.6 %-ային կետով պակաս է քան 2020 թ. համար ծրագրված էր ՄԺԾԾ-ով:

2020 թ. պետական բյուջեի ծախսեր/ՀՆԱ հարաբերակցությունը 2019թ. ծրագրված մակարդակի նկատմամբ կբարելավվի 2.1 %-ային կետով և կկազմի 26.5 %, ինչը սակայն 0.3 %-ային կետով պակաս է քան 2020 թ. համար ծրագրված էր ՄԺԾԾ-ով:

ԱԺԲԳ

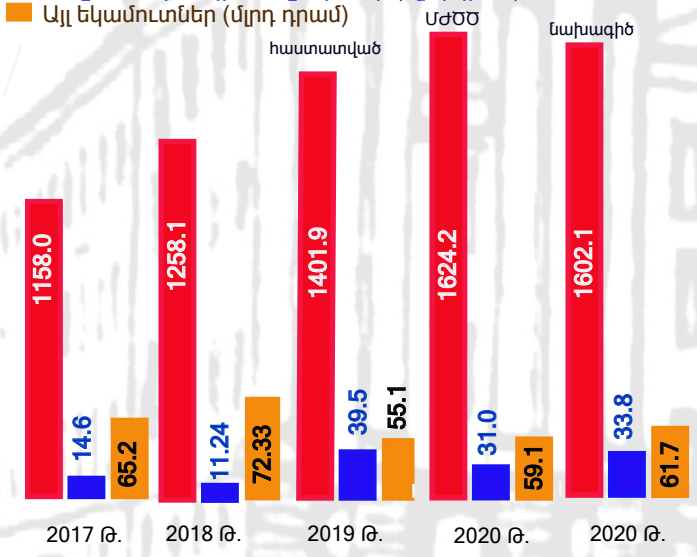

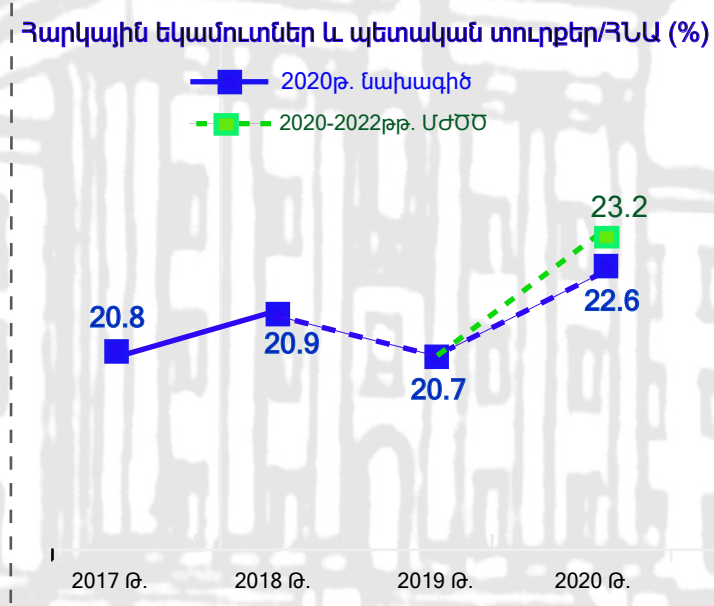

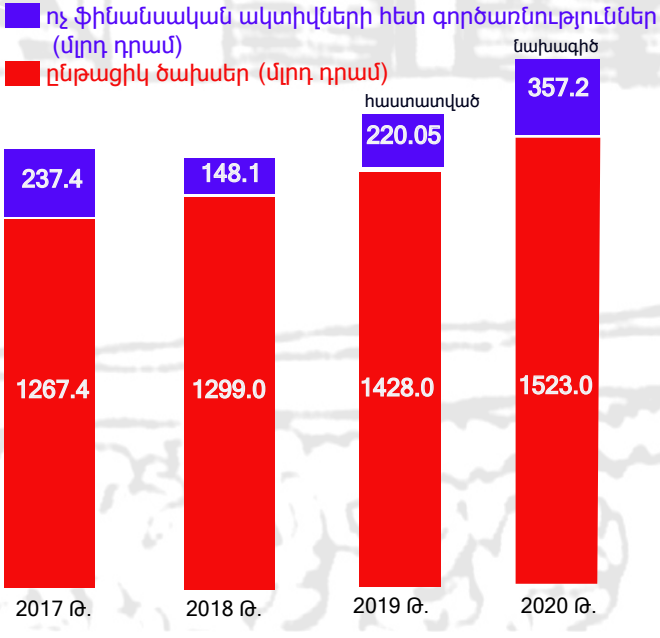

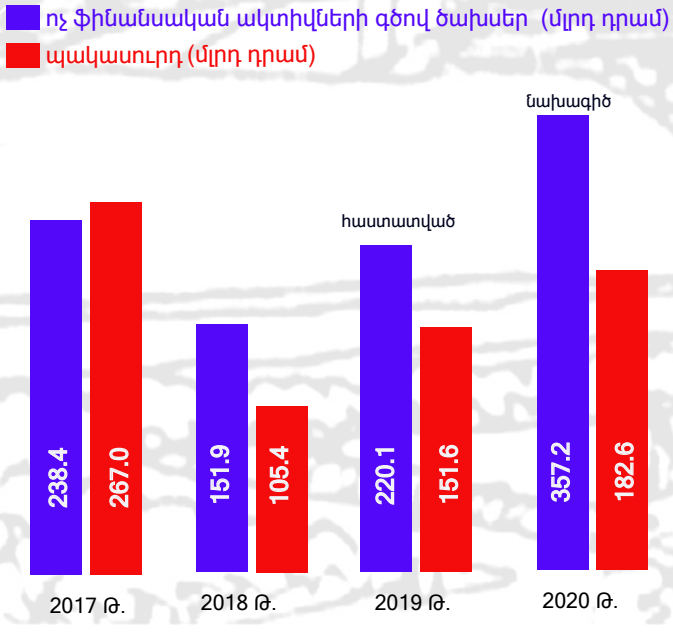

2020 թ. պետական բյուջեի պակասուրդ/ՀՆԱ հարաբերակցությունը 2019թ. ծրագրված մակարդակի նկատմամբ կվաթթարանա 0.4 %-ային կետով և կկազմի - 2.6 %, ինչը 2020 թ. համար ՄԺԾԾ-ով ծրագրված մակարդակի նկատմամբ կվաթթարանա է 0.3 %-ային կետով:

2020 թ. պետական բյուջեի նախագծով եկամուտները ձևավորվել ու են՝

- հարկային եկամուտներից և պետական տուրքերից՝ 1 տրիլիոն 602.1 մլրդ դրամ, որը կազմում է ՄԺԾԾ-ով 2020 թ. համար սահմանված մակարդակի 98.8 %-ը և 2019 թ. հաստավածի 14.3 %-ը,
- պաշտոնական դրամաշնորհներից՝ 33.8 մլրդ դրամ, որը կազմում է ՄԺԾԾ-ով 2020 թ. համար սահմանված մակարդակի 109%-ը և 2019 թ. հաստավածի 85.6 %-ը,
- այլ եկամուտներց՝ 61.7 մլրդ դրամ, որը կազմում է ՄԺԾԾ-ով 2020 թ. համար սահմանված մակարդակի 104.4%-ը և 2019 թ. հաստավածի 111.9 %-ը,

Հարկային եկամուտներ և պետական տուրքեր/ՀՆԱ հարաերակցությունը 2020թ. պետական բյուջեի նախագծով կանխատեսվում է 22.6 %, ինչը թեև 2019 թ. ծրագրված մակարդակը գերազանցում է 1.9 %-ային կետով, բայց ՄԺԾԾ-ով 2020 թ. համար սահմանված մակարդակից ցածր է 0.6 %-ային կետով:

2020 թ. պետական բյուջի նախագծով ընթացիկ ծախսերը ծրագրվել են 1 տրիլիոն 523 մլրդ դրամ՝ 6.6 %-ով ավել քան 2019թ. հաստավածը, իսկ ոչ ֆինանսական ակտիվների հետ գործառնությունները 357.18 մլրդ դրամ, 62.3 %-ով ավել քան 2019թ. հաստավածը:

2020 թ. պետական բյուջի նախագծով ընթացիկ ծախսերը կազմում են ամբողջ ծախսերի 81%-ը՝ 2019թ. հաստատված 86.6 %-ի դիմաց, իսկ ոչ ֆինանսական ակտիվների հետ գործառնությունները 19 %՝ 2019թ. հաստավածի 13.4 %-ի դիմաց: Հատկանշական է, որ ոչ ֆինանսական ակտիվների գծով ծախսերը (կապիտալ ծախսերը) ծրագրվել են 357.2 մլր դ դրամ, որը 2019. հաստատված չափը գերազանցում է 62.3 %-ով կամ 137.1 մլրդ դրամով:

2020 թ. պետական բյուջեի նախագծում կապիտալ ծախսերը , որոնք կազմում են 357.2 մլրդ դրամ կամ ՀՆԱ-ի 5%-ը, գերազանցում են պակասուրդին (182.6 մլրդ դրամ), ինչը վկայում է հարկաբյուջետային կանոնների պահպանման մասին:

ԱԺԲԳ

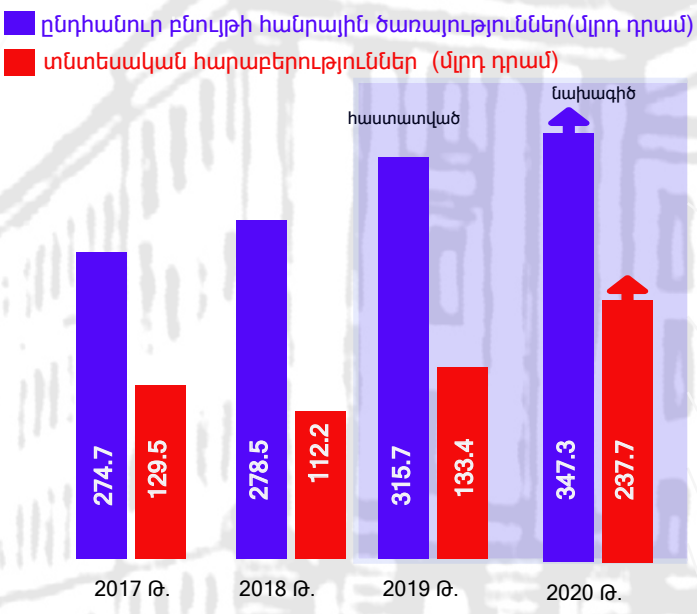

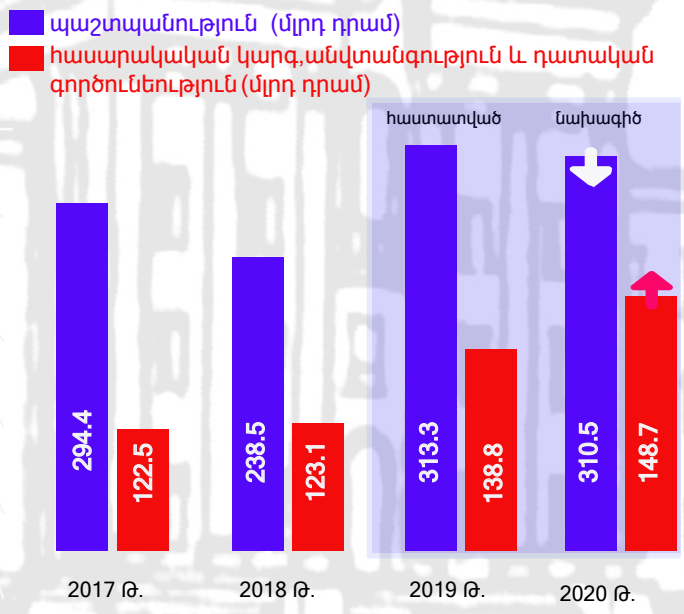

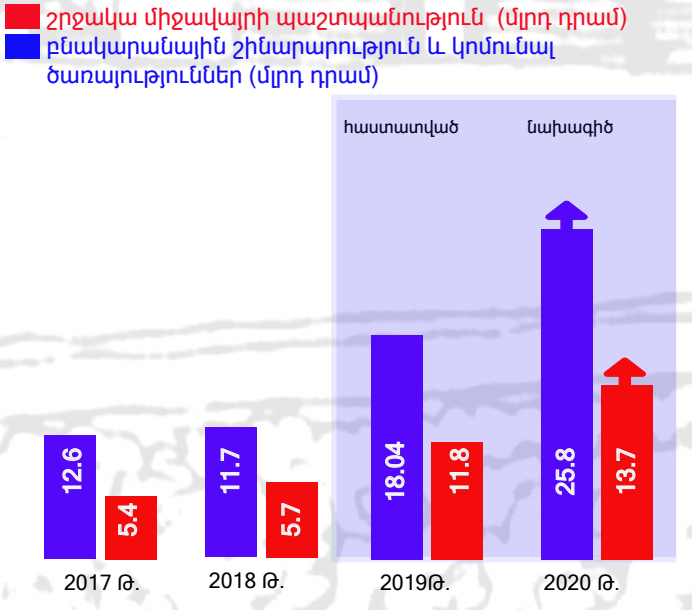

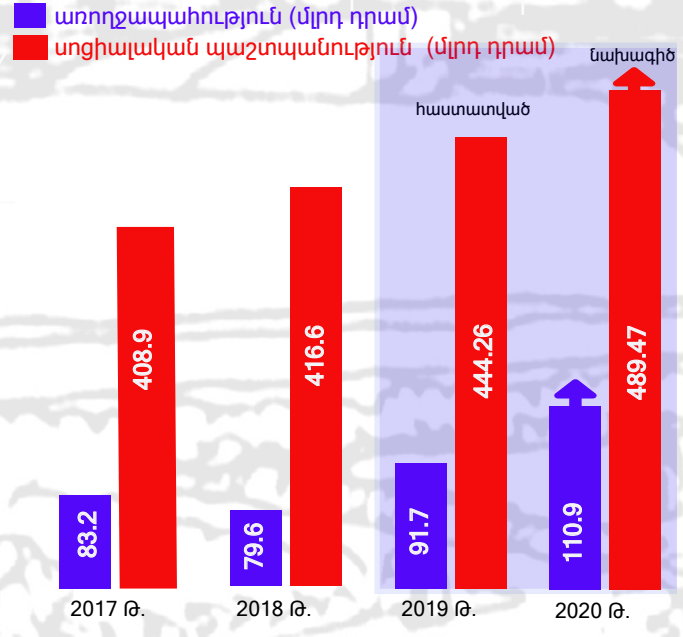

2020 թ. պետական բյուջեի նախագծում՝

- 347.3 մլրդ դրամ նախատեսվում է տրամադրել ընդհանուր բնույթի հանրային ծառայություններին, որը շուրջ 10%-ով ավել է քան հաստատվել էր 2019թ. պետական բյուջեով և 24.7 %-ով ավել է քան 2018թ. փաստացին էր;
- 237.7 մլրդ դրամ նախատեսվում է տրամադրել տնտեսական հարաբերությունների բաժնին, որը շուրջ 78.2 %-ով ավել է քան հաստատվել էր 2019թ. պետական բյուջեով և 111.9 %-ով ավել է քան 2018թ. փաստացին էր;
- 310.5 մլրդ դրամ նախատեսվում է տրամադրել պաշտպանության բնագավառին, որը 0.9 %-ով պակաս է 2019թ. պետական բյուջեով հաստատված մակարդակից, բայց 30.2 %-ով ավել է քան 2018թ. փաստացին էր;
-148.7 մլրդ դրամ նախատեսվում է տրամադրել հասարակական կարգի, անվտանգության և դատական գործունեության բնագավառներին, որը 7.1 %-ով ավել է 2019թ. պետական բյուջեով հաստատված մակարդակից և 20.8 %-ով ավել է քան 2018թ. փաստացին էր;
-13.7 մլրդ դրամ նախատեսվում է տրամադրել շրջակա միջավայրի պաշտպանությանը, որը 16.1 %-ով ավել է 2019թ. պետական բյուջեով հաստատված մակարդակից և 141.8 %-ով գերազանցում է 2018թ. փաստացին;
- 25.8 մլրդ դրամ նախատեսվում է տրամադրել բնակարանային շինարարության և կոմունալ ծառայությունների բնագավառին, որը 43.2 %-ով ավել է 2019թ. պետական բյուջեով հաստատված մակարդակից և 120.6 %-ով գերազանցում է 2018թ. փաստացին;
- 111 մլրդ դրամ նախատեսվում է տրամադրել առողջապահությանը, որը 21 %-ով ավել է 2019թ. պետական բյուջեով հաստատված մակարդակից և 39.5 %-ով ավել է քան 2018թ. փաստացին էր;
- 29.6 մլրդ դրամ նախատեսվում է տրամադրել սոցիալական պաշտպանությանը, որը 2.4 %-ով պակաս է 2019թ. պետական բյուջեով հաստատված մակարդակից, բայց 17 %-ով ավել է քան 2018թ. փաստացին էր:

ԱԺԲԳ

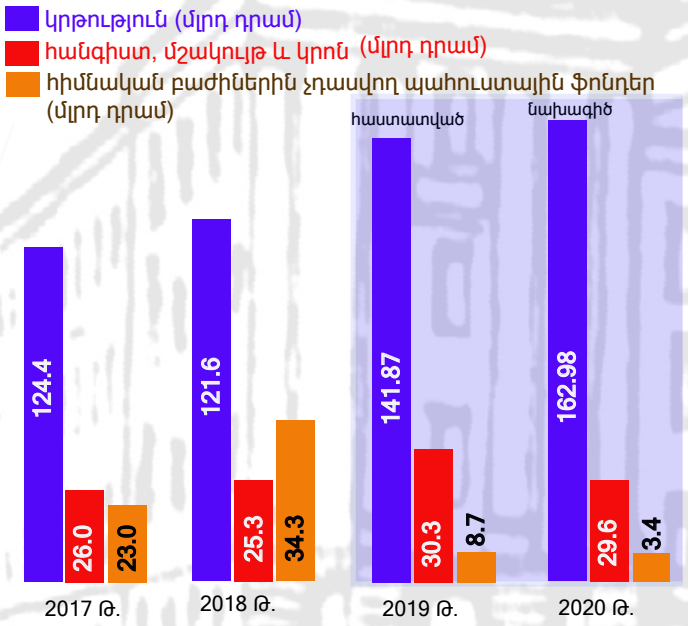

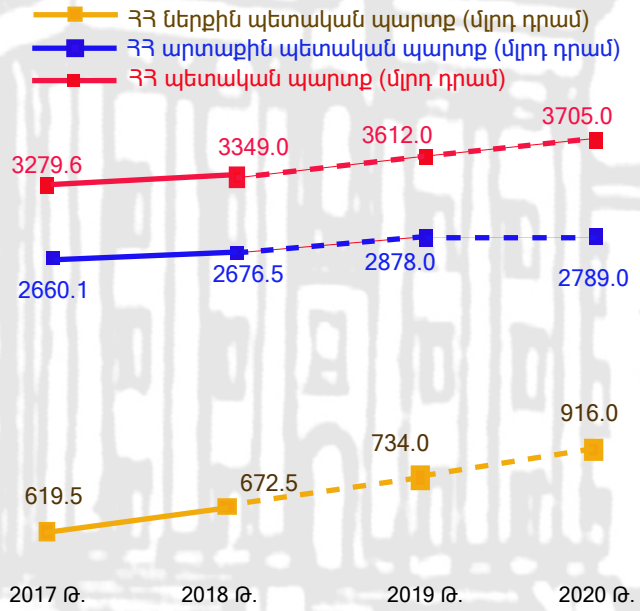

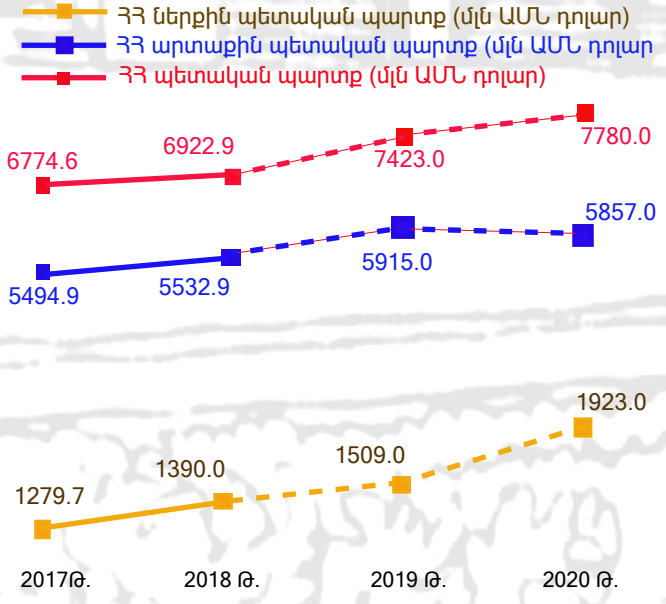

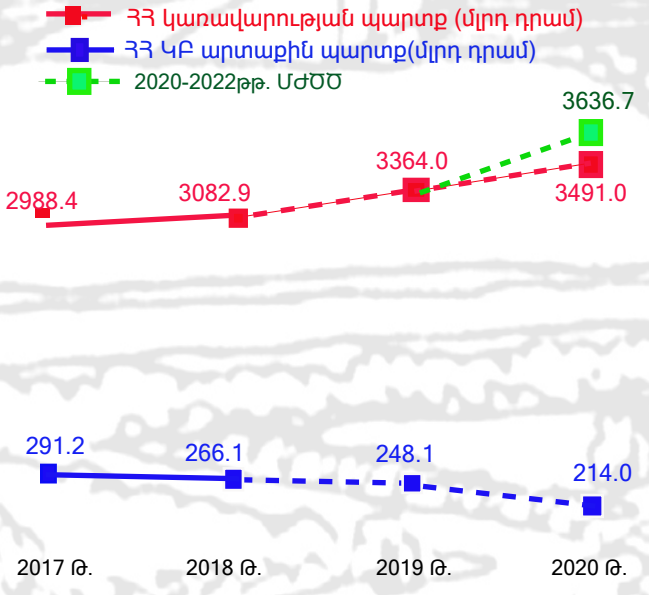

2020 թ. պետական բյուջեի նախագծում՝

- 162.9 մլրդ դրամ նախատեսվում է տրամադրել կրթության բնագավառին, որը 14.9 %-ով ավել է քան հաստատվել էր 2019թ. պետական բյուջեով և 34 %-ով ավել է քան 2018թ. փաստացին էր;
- 29.6 մլրդ դրամ նախատեսվում է տրամադրել հանգիստ, մշակույթ և կրոն բնագավառներին, որը 2.4 %-ով պակաս է քան հաստատվել էր 2019թ. պետական բյուջեով և 17 %-ով ավել է քան 2018թ. փաստացին էր;
- 3.4 մլրդ դրամ նախատեսվում է տրամադրել հիմնական բաժինների չդասվող պահուստային ֆոնդեր բաժնին, որը 61.7 %-ով պակաս է 2019թ. պետական բյուջեով հաստատված մակարդակից և 90.2 %-ով պակաս է քան 2018թ. փաստացին էր:

2020 թ. պետական բյուջեի նախագծով, կանխատեսվում է՝

- ՀՀ պետական պարտքը կկազմի 3 տրիլիոն 705 մլրդ դրամ, որը 2.6 %-ով ավել է 2019թ. կանխատեսված մակարդակից և 10.6 %-ով ավել է քան 2018թ. փաստացին էր;
- ՀՀ արտաքին պետական պարտքը կկազմի 2 տրիլիոն 789 մլրդ դրամ, որը 3.1 %-ով պակաս է 2019թ. կանխատեսված մակարդակից, բայց 4.2 %-ով ավել է քան 2018թ. փաստացին էր;
- ՀՀ ներքին պետական պարտք կկազմի 916 մլրդ դրամ, որը 24.8 %-ով ավել է 2019թ. կանխատեսված մակարդակից և 36.2 %-ով ավել է քան 2018թ. փաստացին էր;
- ՀՀ պետական պարտքը ԱՄՆ դոլարով արտահայտված կկազմի 7 միլիարդ 780 մլն , որը 4.8 %-ով ավել է 2019թ. պետական բյուջեով ծրագրվածից և 12.4 %-ով ավել է 2018թ. փաստացիից;
- ՀՀ արտաքին պետական պարտքը կկազմի 5 մլրդ 857 մլն ԱՄՆ դոլար, որը 1 %-ով պակաս է 2019թ. կանխատեսվածից, բայց 5.9 %-ով ավել է քան 2018թ. փաստացին էր;
- ՀՀ ներքին պետական պարտք կկազմի 1 մլրդ 923 մլն ԱՄՆ դոլար՝ 27.4%-ով ավել 2019թ. կանխատեսվածից և 38.3 %-ով 2018թ. փաստացից;
- ՀՀ կառավարության պարտքը կկազմի 3 տրիլիոն 491 մլրդ դրամ, որը 4 %-ով պակաս է քան ծրագրվել է ՄԺԾԾ-ով, 3.8 %-ով ավել է 2019թ. կանխատեսվածից և 13.3 %-ով ավել է2018թ. փաստացից;

ԱԺԲԳ

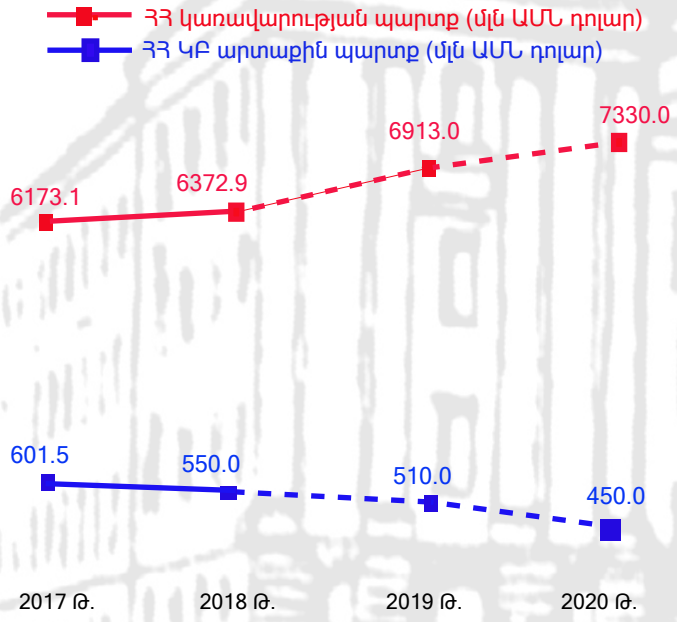

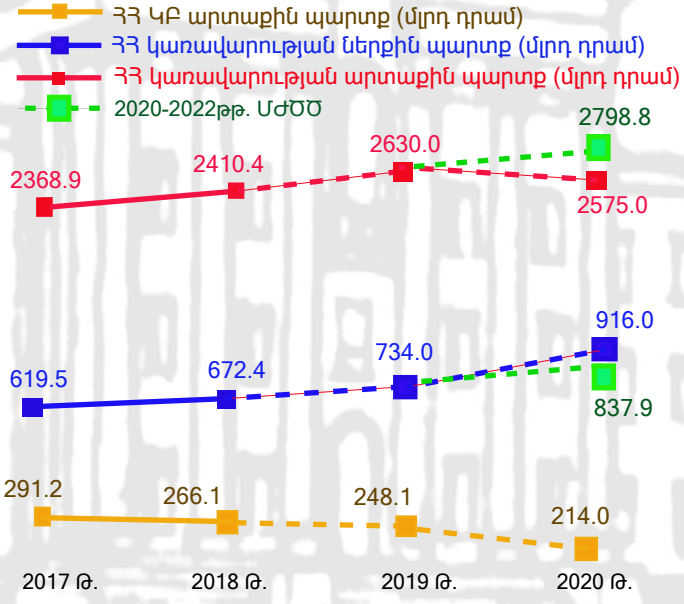

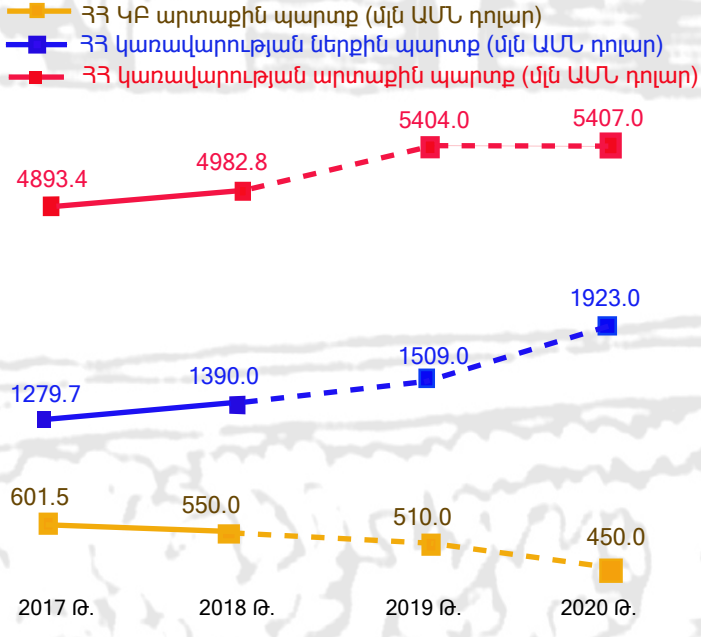

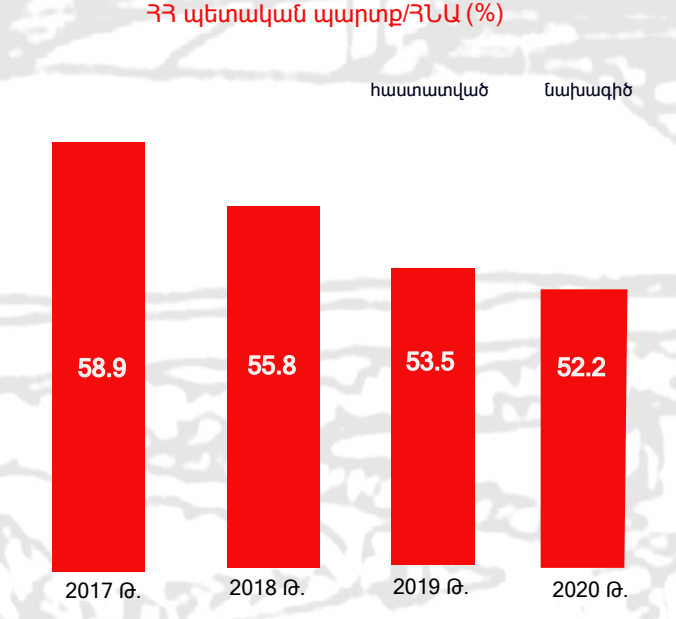

- ՀՀ կենտրոնական բանկի արտաքին պարտքը կկազմի 214 մլրդ դրամ, որը 13.7 %-ով պակաս է քան ծրագրվել էր 2019թ. պետական բյուջեով և 19.6 %-ով պակաս է 2018թ. փաստացից;
- ՀՀ կառավարության պարտքը դոլարային արտահայտությամբ կկազմի 7 մլրդ 330 մլն, որը 6 %-ով ավել է քան ծրագրվել էր 2019թ. պետական բյուջեով և 15%-ով ավել է 2018թ. փաստացից;
- ՀՀ կենտրոնական բանկի արտաքին պարտքը դոլարային արտահայտությամբ կկազմի 450 մլն, որը 11.8 %-ով պակաս է քան ծրագրվել էր 2019թ. պետական բյուջեով և 18.2 %-ով պակաս է 2018թ. փաստացիից;
- ՀՀ կառավարության արտաքին պարտքը կկազմի 2 տրիլիոն 575 մլրդ դրամ, որը 8 %-ով պակաս է քան ծրագրվել է ՄԺԾԾ-ով, 2.1 %-ով պակաս է 2019թ. կանխատեսվածից և 6.8 %-ով ավել է 2018թ. փաստացից;
- ՀՀ կառավարության ներքին պարտքը կկազմի 916 մլրդ դրամ, որը 9.3 %-ով ավել է քան ծրագրվել է ՄԺԾԾ-ով, 24.8%-ով ավել է 2019թ. կանխատեսվածից և 36.3 %-ով ավել է 2018թ. փաստացիից;
- ՀՀ կառավարության արտաքին պարտքը դոլարային արտահայտությամբ կկազմի 5 մլրդ 407 մլն, որը 0.1 %-ով ավել է քան ծրագրվել էր 2019թ. պետական բյուջեով և 8.5%-ով ավել է 2018թ. փաստացիից;
- ՀՀ կառավարության ներքին պարտքը դոլարային արտահայտությամբ կկազմի 1 մլրդ 923 մլն, որը 27.4 %-ով ավել է քան ծրագրվել էր 2019թ. պետական բյուջեով և 38.3%-ով ավել է 2018թ. փաստացիից;
- ՀՀ պետական պարտք/ՀՆԱ հարաբերակցությունը կկազմի 52.2 %, որը 1.3 %-ային կետով պակաս է քան ծրագրվել էր 2019թ. պետական բյուջեով և 3.6 %-ային կետով պակաս է 2018թ. փաստացից;

ԱԺԲԳ

ՀՀ կառավարության պարտք/ՀՆԱ (%)

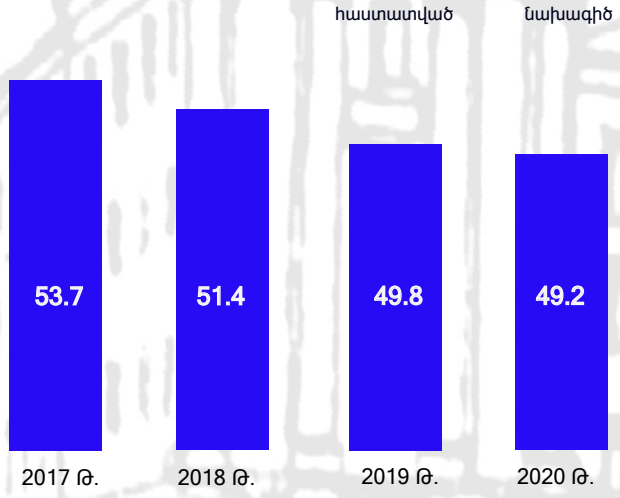

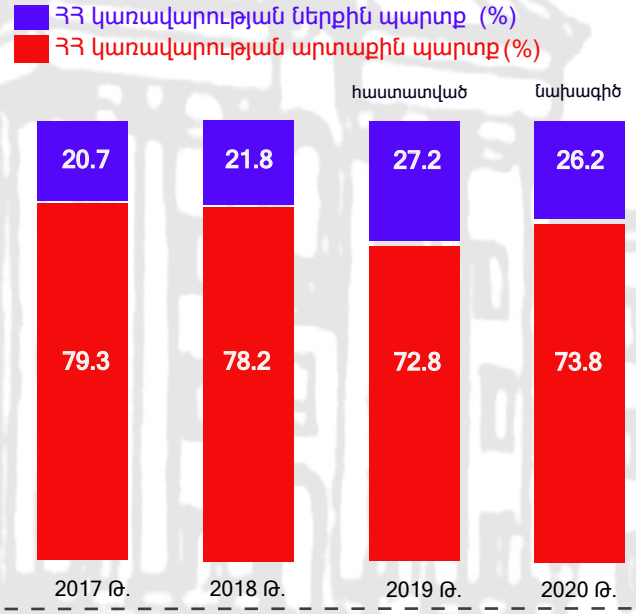

ՀՀ արտաքին պետական պարտք/ՀՆԱ (%)

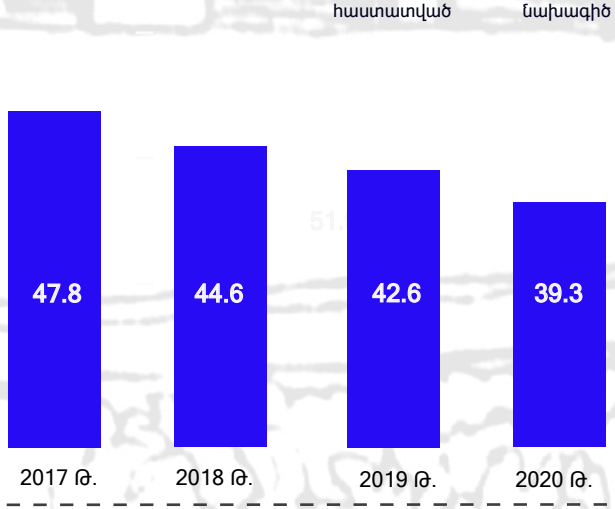

ՀՀ կառավարության արտաքին պարտք/ՀՆԱ (%)

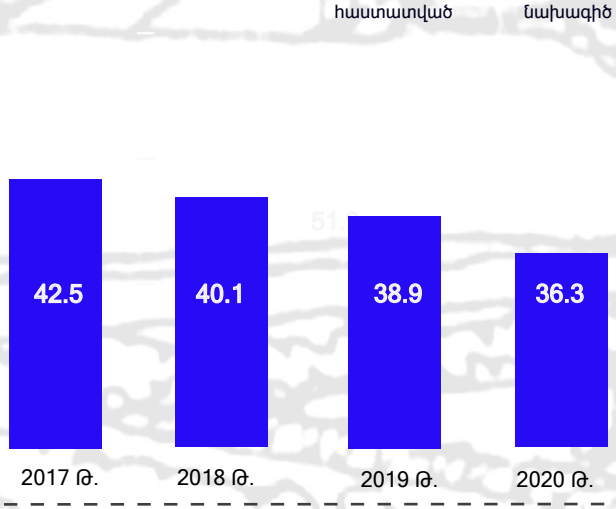

- ՀՀ կառավարության պարտք/ՀՆԱ հարաբերակցությունը կկազմի 49.2 %, որը 0.6 %-ային կետով պակաս է քան ծրագրվել էր 2019թ. պետական բյուջեով և 2.2 %-ային կետով պակաս է 2018թ. փաստացից;
- ՀՀ կառավարության պարտքի կառուցվածքում ներքին պարտքը կկազմի 26.2 %՝ 1 տոկոսային կետով պակաս քան 2019թ. ծրագրվածն է, բայց 4.4 տոկոսային կետով ավել քան 2018թ. փաստացին էր: Հատկանշական է, որ այս ցուցանիշը համահունչ է ՀՀ կառավարության պարտքի կառավարման 2020-2022թթ. ռազմավարական ծրագիր ուղենշային ցուցանիշին, ըստ որի ՀՀ կառավարության պարտքի կառուցվածքում ներքի պարտքը պետք է լինի առնվազն 20 %;
- ՀՀ արտաքին պետական պարտք/ՀՆԱ հարաբերակցությունը կկազմի 39.3 %, որը 3.3 %-ային կետով պակաս է քան ծրագրվել էր 2019թ. պետական բյուջեով և 5.3 %-ային կետով պակաս է 2018թ. փաստացիից;
- ՀՀ կառավարության արտաքին պարտք/ՀՆԱ հարաբերակցությունը կկազմի 36.3 %, որը 2.6 %-ային կետով պակաս է քան ծրագրվել էր 2019թ. պետական բյուջեով և 3.8 %-ային կետով պակաս է 2018թ. փաստացից:

*Տեղեկատվության աղբյուր են հանդիսացել ՀՀ 2017-2018թթ. պետական բյուջեների կատարման տարեկան հաշվետվությունները, ՀՀ 2019 թ. հաստատված պետական բյուջեն, ՀՀ 2020 թ. պետական բյուջեի նախագիծը, 2020-2022թթ. ՄԺԾԾ-ն և ՀՀ վիճակագրական կոմիտեի և ՀՀ ֆինանսների նախարարության կայքի տվյալները ՀՀ պետական պարտքի վերաբերյալ և Արժույթի Միջազգային Հիմնադրամի 2019 թվականի ապրիլ ամսվա Համաշխարհային տնտեսական հեռանկարների զեկույցը: